EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.7.2025
COM(2025) 443 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

2021 - 2022 Europeiska unionens solidaritetsfond – Årsrapport

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning 2
Mottagna ansökningar 2021 och 2022 2
- *År 2021* 2
- *År 2022* 7

Finansiering 8
Avslutade ärenden 10
- *Avslutade ärenden 2021* 10
- *Avslutade ärenden 2022* 11

Slutsatser 11

INLEDNING

Enligt artikel 12 i rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond[1] (*förordningen*) måste kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om fondens verksamhet under det föregående året. I denna rapport beskrivs EU:s solidaritetsfonds (*solidaritetsfonden*) verksamheter 2021 och 2022. Här sammanfattas även de ansökningar som mottagits 2021 och 2022 och de ärenden som avslutats under rapporteringsperioden. Kommissionen bedömde samtliga ansökningar i enlighet med de kriterier som fastställts i förordningen.

År **2021** mottog kommissionen **tio nya ansökningar** om finansiella bidrag från solidaritetsfonden, nämligen från Belgien (kortvariga intensiva flöden), Tyskland (kortvariga intensiva flöden), två från Grekland (jordbävning på Kreta och jordbävning på Samos), Spanien (vulkanutbrott), Kroatien (jordbävning), Cypern (skogsbränder), Luxemburg (kortvariga intensiva flöden), Nederländerna (kortvariga intensiva flöden) och Österrike (kortvariga intensiva flöden). Fyra ansökningar gällde ”större naturkatastrofer”, tre gällde ”regionala naturkatastrofer” och tre gällde ”naturkatastrofer i en angränsande stat”.

Cyperns ansökan angående torka och skogsbränder i juni 2021 uppfyllde inte kriterierna för berättigande till stöd från solidaritetsfonden och godkändes därför inte.

Spanien, Kroatien och Grekland (i båda sina ansökningar) begärde förskottsutbetalningar. Inom några veckor efter att kommissionen mottagit ansökningarna beviljade den samtliga förskottsutbetalningar och betalade ut totalt ca 47,8 miljoner euro.

Genomförandebeslutet i ärendet om jordbävningen på grekiska Samos antogs i juni 2021. Genomförandebeslutet i ärendet om jordbävningen i kroatiska Petrinja antogs i december 2021. Genomförandebesluten om de övriga sju godkända ansökningarna 2021 (Belgien, Tyskland, Grekland (Kreta), Spanien, Luxemburg, Nederländerna och Österrike) antogs i december 2022. Dessutom avslutade kommissionen tre ärenden för solidaritetsfonden 2021.

År **2022** mottog kommissionen **två nya ansökningar** om finansiellt bidrag i samband med naturkatastrofer, nämligen från Italien (översvämning) och Rumänien (torka). Den rumänska ansökan gällde en ”större naturkatastrof”, medan det för Italien var en ”regional naturkatastrof”. De motsvarande genomförandebesluten antogs i december 2023. Dessutom avslutade kommissionen tre ärenden för solidaritetsfonden 2022.

I bilaga I förtecknas de tröskelvärden för skador i samband med ”större katastrofer” som tillämpades 2021 och 2022 för bistånd ur solidaritetsfonden. Bilaga II innehåller en översikt över de ansökningar som godkändes 2021 och 2022, inklusive relevant finansiell information.

MOTTAGNA ANSÖKNINGAR 2021 OCH 2022

- ***ÅR 2021***

  Kommissionen mottog tio nya ansökningar om finansiellt bidrag från solidaritetsfonden 2021. Samtliga nådde kommissionen inom den lagstadgade tidsfristen ”senast tolv veckor efter den dag då den första skadan [...] uppkom” (artikel 4.1 i förordningen). En ansökan avslogs emellertid eftersom Cypern inte uppfyllde kriterierna för berättigande till stöd från

[1] Rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (EGT L 311, 14.11.2002, s. 3), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 661/2014 av den 15 maj 2014 (EUT L 189, 27.6.2014, s. 143) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461 av den 30 mars 2020 (EUT L 99, 31.3.2020, s. 9).

solidaritetsfonden, då de totala kostnaderna för de direkta skador som katastrofen orsakade inte uppfyllde det relevanta tröskelvärdet. Fyra ansökningar gällde ”större katastrofer”, tre gällde ”regionala katastrofer” och tre grundades på bestämmelserna för ”katastrofer i en angränsande stat”.

Kommissionen antog genomförandebesluten om att bevilja ett finansiellt bidrag från solidaritetsfonden för jordbävningen i Grekland (Samos) den 14 juni 2021, och för jordbävningen i Kroatien den 23 juni 2021. Dessutom antog den i december 2022 genomförandebesluten om att bevilja finansiella bidrag från solidaritetsfonden för de sju godkända ansökningarna (Belgien, Tyskland, Grekland (Kreta), Spanien, Luxemburg, Nederländerna och Österrike) behandlade tillsammans i ett enda paket.

GREKLAND – JORDBÄVNING PÅ SAMOS

I oktober 2020 drabbades Grekland av en jordbävning med magnituden 6,9 Mw[2] på öarna Samos, Ikaria och Chios i norra Egeiska havet. Tsunamin svepte över diverse områden på den norra delen av Samos. Åtskilliga människor omkom och över 300 offentliga och privata byggnader skadades. Omkring 2 000–3 000 personer drabbades av bostadsproblem på grund av katastrofen.

Den 22 januari 2021 lämnade Grekland in en ansökan om bidrag från solidaritetsfonden för att finansiera nöd- och återställningsinsatser efter jordbävningen. Grekland lade fram sin ansökan som avseende en regional katastrof som berörde en region på Nuts[3] 2-nivå (Voreio Aigaio/EL41) och uppskattade de totala kostnaderna för de direkta skadorna till 101 252 020 euro. Grekland begärde en förskottsutbetalning i sin ansökan.

Kommissionen beviljade ett förskott på 253 131 euro till Grekland genom genomförandebeslut C(2021) 1623 av den 8 mars 2021, och betalade ut beloppet den 26 mars 2021.

Efter kommissionens förslag COM(2021) 201 av den 24 mars 2021 godkände budgetmyndigheten utbetalningen av 2 531 301 euro från solidaritetsfonden till Grekland den 20 maj 2021. Den 14 juni 2021 antog kommissionen genomförandebeslut C(2021) 4439 om att bevilja ett finansiellt bidrag från solidaritetsfonden. Därefter betalades det resterande beloppet på 2 278 170 euro ut den 5 juli 2021.

KROATIEN – JORDBÄVNING I PETRINJA

Kroatien drabbades av två serier förödande jordbävningar. Den första drabbade staden Zagreb och dess omgivningar i mars 2020. Den andra drabbade främst staden Petrinja och Sisak-Moslavinas län från december 2020 till januari 2021. De beräknade totala kombinerade kostnaderna för skadorna vid de två jordbävningsserierna uppgick till över 17 miljarder euro. Läget var dramatiskt, då omkring 26 000 byggnader skadades i katastrofen. Grannländer som Italien, Ungern, Österrike och Slovenien sände snabbt iväg nödutrustning till de drabbade områdena. Jordbävningarna förstörde mycket av infrastrukturen och gjorde många människor hemlösa. Bara de direkta skadorna vid jordbävningen i Petrinja uppgick enligt den kroatiska regeringen till 5,5 miljarder euro. Kroatiens ansökan av den 10 juni 2020, där man begärde en förskottsutbetalning, uppfyllde villkoren för en större katastrof.

[2] Momentmagnitudgrader enligt det grekiska geodynamiska institutet och *Euro-Mediterranean Institute*.
[3] Nomenklaturen för statistiska territoriella enheter.

Kommissionen beviljade ett förskott på 41 325 507 euro till Kroatien genom genomförandebeslut C(2021) 4648 av den 23 juni 2021, och betalade ut beloppet i augusti 2021.

Efter kommissionens förslag COM(2021) 963 av den 29 oktober 2021 godkände budgetmyndigheten utbetalningen av 319 192 359 euro från solidaritetsfonden till Kroatien. Den 22 december 2021 antog kommissionen genomförandebeslut C(2021) 9816 om att bevilja ett finansiellt bidrag från solidaritetsfonden. Det resterande beloppet på 277 866 852 euro betalades ut i december 2021.

BELGIEN, TYSKLAND, LUXEMBURG, NEDERLÄNDERNA OCH ÖSTERRIKE (KORTVARIGA INTENSIVA FLÖDEN), GREKLAND (JORDBÄVNING), SPANIEN (VULKANUTBROTT)

- Översvämningar i Västeuropa:

  Under sommaren 2021 drabbades Belgien, Tyskland, Luxemburg, Nederländerna och Österrike av dödliga översvämningar, med förödande konsekvenser. Översvämningarna berodde på extrema väderhändelser. Minst 243 personer omkom och tusentals var tvungna att evakueras från sina hem. Den lokala infrastrukturen blev hårt drabbad, och turistbranschen fick också utstå stora ekonomiska förluster, i och med att översvämningarna skedde mitt i turistsäsongen.

- Vulkanutbrott i Spanien:

  I september 2021 ägde ett vulkanutbrott rum på ön La Palma, efter att intensiv seismisk aktivitet hade registrerats en vecka tidigare. Två lavaströmmar rörde sig då nedåt i riktning mot havet. Lavan täckte över 1 000 hektar och förstörde över 3 000 byggnader och flera orter i närheten. Omkring 7 000 boende i området drabbades av utbrottet. De var tvungna att evakueras och bli försedda med säkerhetsutrustning så de blev skyddade mot de farliga gaser vulkanen släppte ut under utbrottet.

  Kostnaderna för skadorna uppgick enligt Kanarieöarnas styrande till över en miljard euro. Den spanska regeringen lämnade in en ansökan om bidrag från solidaritetsfonden i december 2021.

- Jordbävning i Grekland:

  I september 2021 drabbades den grekiska ön Kreta av en förödande jordbävning. En man omkom när ett tempel rasade samman, och 36 personer skadades. Över 5 000 byggnader på ön blev skadade eller osäkra att använda. Jordbävningen anses vara den kraftigaste i Grekland sedan början av 1900-talet. Tusentals hus blev obeboeliga och tusentals offentliga byggnader olämpliga för sitt ändamål efter katastrofen.

  Grekland ansökte om stöd från solidaritetsfonden i december 2021. Enligt de grekiska myndigheterna var de totala kostnaderna för skadorna 143 420 124 euro, och katastrofen uppfyllde därför villkoren för en ”regional naturkatastrof”.

Bedömning och finansiering:

I början av oktober 2021 mottog kommissionen ansökningar från fem medlemsstater om bidrag från solidaritetsfonden med avseende på översvämningarna i juli 2021, samt två ansökningar från Spanien (vulkanutbrott) och Grekland (jordbävning). För att garantera likabehandling hanterade kommissionen dessa ansökningar som ett enda paket. Efter sina

ursprungliga ansökningar uppdaterade åtskilliga medlemsstater sina skadebedömningar i juli 2022.

Spanien och Grekland begärde en förskottsutbetalning, och de totala kostnader som rapporterades för skadorna i de sju drabbade länderna var över 36 miljarder euro. Kommissionen slutförde sin bedömning i oktober 2022 och lämnade in sitt förslag COM(2022) 665 av den 14 oktober 2022 till budgetmyndigheten. Det potentiella stödbeloppet för de sju ansökningarna till solidaritetsfonden (BE, DE, EL, ES, LU, NL och AT) beräknades till sammanlagt 1,9 miljarder euro. Eftersom det beloppet långt överskred de tillgängliga budgetresurserna, minskades stödbeloppen proportionellt. Ett värderingsavdrag på 62,3 % tillämpades eftersom det totala tillgängliga anslaget för solidaritetsfonden 2022 var 718,5 miljoner euro, vilket motsvarar 37,7 % av det belopp som borde ha betalats ut.

Detaljerad uppdelning av den skada som drabbat de sju medlemsstaterna och stödet till dem från solidaritetsfonden:

- **TYSKLAND**

  De totala kostnaderna för skadorna som översvämningarna orsakade var nästan 30 miljarder euro, och det hela anses därför vara en ”större naturkatastrof”. Tröskelvärdet för ”större naturkatastrofer” är när kostnaderna för de direkta skadorna antingen uppskattas överstiga tre miljarder euro i 2011 års priser eller utgöra mer än 0,6 % av landets bruttonationalinkomst, vilket som är lägre[4]. Efter att genomförandebeslut C(2023) 1824 antagits den 14 mars 2023 betalade kommissionen ut 612 611 256 euro till Tyskland den 11 april 2023.

- **BELGIEN**

  Belgien anses också ha drabbats av en ”större naturkatastrof”, eftersom de totala kostnaderna för de direkta skadorna var 5,6 miljarder euro, vilket ligger betydligt över det relevanta tröskelvärdet för katastrof. Efter att genomförandebeslut C(2023) 1556 antagits den 1 mars 2023 betalade kommissionen ut 87 737 427 euro till Belgien den 27 mars 2023.

- **NEDERLÄNDERNA**

  Nederländerna drabbades av skador till en total kostnad på 500 miljoner euro. Dess ansökan uppfyllde villkoren för att gälla en ”naturkatastrof i en angränsande stat”, eftersom ansökningarna för samma katastrofhändelse från grannländerna Tyskland och Belgien uppfyllde villkoren för att gälla ”större naturkatastrofer”. Efter att genomförandebeslut C(2022) 9864 antagits den 16 december 2022 betalade kommissionen ut 4 713 027 euro till Nederländerna den 28 december 2022.

- **ÖSTERRIKE**

  Österrikes ansökan uppfyllde också villkoren för att gälla en ”naturkatastrof i en angränsande stat”, eftersom ansökningen för samma katastrofhändelse från grannlandet Tyskland uppfyllde villkoren för att gälla en ”större naturkatastrof”. De totala kostnaderna för skadorna uppgick till 84,6 miljoner euro. Kommissionen antog genomförandebeslut C(2022) 9904 den 19 december 2022 och betalade ut 797 520 euro till Österrike den 27 december 2022.

- **LUXEMBURG**

[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 661/2014 av den 15 maj 2014 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2012/2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (EUT L 189, 27.6.2014, s. 143).

Luxemburgs ansökan uppfyllde också villkoren för att gälla en ”naturkatastrof i en angränsande stat”, eftersom ansökningarna för samma katastrofhändelse från grannländerna Tyskland och Belgien uppfyllde villkoren för att gälla ”större naturkatastrofer”. De totala kostnaderna för skadorna uppgick till 193,3 miljoner euro. Kommissionen antog genomförandebeslut C(2022) 9875 den 16 december 2022 och betalade ut 1 822 056 euro den 27 december 2022.

- **SPANIEN – VULKANUTBROTT**

  Spaniens ansökan uppfyllde villkoren för att gälla en ”regional naturkatastrof”. Den 21 mars 2022 antog kommissionen genomförandebeslut C(2022) 1802 om att bevilja en förskottsutbetalning på 5 391 796 euro som hjälp med nöd- och återställningsinsatserna efter katastrofen. Förskottsutbetalningen gjordes den 2 maj 2022.

  Den 19 december 2022 antog kommissionen genomförandebeslut C(2022) 9899 om att bevilja ett finansiellt bidrag på 9 449 589 euro från solidaritetsfonden till Spanien. Det resterande beloppet på 4 057 793 euro betalades ut den 27 december 2022.

- **GREKLAND – JORDBÄVNING**

  Greklands ansökan uppfyllde villkoren för att gälla en ”regional naturkatastrof”. Den 26 april 2022 antog kommissionen genomförandebeslut C(2022) 2599 om att bevilja en förskottsutbetalning på 896 375 euro, vilken betalades ut till Grekland den 19 maj 2022.

  Kommissionens förslag COM(2022) 665 av den 14 oktober 2022 lämnades in till budgetmyndigheten, som godkände det i december 2022. På samma sätt som de sex ovan nämnda ansökningarna måste det föreslagna stödbelopp som beviljades Grekland minskas proportionellt. Den 19 december 2022 antog kommissionen genomförandebeslut C(2022) 9865 om att bevilja ett finansiellt bidrag från solidaritetsfonden till Grekland. Det resterande beloppet på 455 511 euro betalades ut den 27 december 2022.

- ***ÅR 2022***

  RUMÄNIEN – TORKA

  Mellan mars och augusti 2022 drabbades Rumänien av en allvarlig och utbredd torka. Jämfört med liknande tidigare händelser utmärkte sig denna på grund av sin intensitet och det område som berördes. Jordbrukssektorn (i synnerhet grödor) påverkades negativt av torkan och de två på varandra följande värmeböljorna.

  Rumänien lämnade in en ansökan om bidrag från solidaritetsfonden i september 2022. Enligt de rumänska myndigheterna var de deklarerade totala kostnaderna för de direkta skadorna 1,3 miljarder euro. Rumänien begärde inte någon förskottsutbetalning.

  Efter kommissionens förslag COM(2023) 381 av den 23 augusti 2023 godkände budgetmyndigheten utbetalningen av 33 895 935 euro från solidaritetsfonden till Rumänien. Den 30 november 2023 antog kommissionen genomförandebeslut C(2023) 8477 om att bevilja ett finansiellt bidrag från solidaritetsfonden. Utbetalningen gjordes den 14 december 2023.

  ITALIEN – ÖVERSVÄMNINGAR

  I september 2022 gav kraftiga regnväder upphov till katastrofala flodöversvämningar och kortvariga intensiva flöden i regionen Marche i Italien. Det medförde att både infrastruktur och offentliga och privata byggnader och varor förstördes eller skadades. Händelsen fick dramatiska konsekvenser (tolv personer omkom och en person rapporterades saknad) och orsakade allvarliga ekonomiska förluster.

Italien ansökte om stöd från solidaritetsfonden i december 2022, men begärde inte någon förskottsutbetalning. De totala kostnaderna för de direkta skadorna var nästan 670 miljoner euro.

Efter kommissionens förslag COM(2023) 381 av den 23 augusti 2023 godkände budgetmyndigheten utbetalningen av 20 939 095 euro från solidaritetsfonden till Italien. Den 5 december 2023 antog kommissionen genomförandebeslut C(2023) 8598 om att bevilja ett finansiellt bidrag från solidaritetsfonden. Utbetalningen gjordes den 14 december 2023.

FINANSIERING

De enskilda stödbelopp som föreslogs av kommissionen beräknades med den metod som beslut fattades om 2002 och har tillämpats i alla ärenden därefter. Den baseras på de godkända totala kostnaderna för de direkta skador som har orsakats i förhållande till den påverkade statens relativa förmögenhet, vilken återspeglas i tröskelvärdet för en större katastrof (se bilaga I).

I enlighet med detta tillämpas ett progressivt tvåstegssystem för ”större katastrofer”, där landet i fråga mottar en lägre biståndsnivå på 2,5 % av de totala kostnaderna för de direkta skadorna för den del av skadorna som ligger under tröskelvärdet och en högre biståndsnivå på 6 % för den del av skadorna som överskrider tröskelvärdet. De båda beloppen summeras. ”Regionala naturkatastrofer” och ”naturkatastrofer i en angränsande stat” får stöd motsvarande 2,5 % av de totala kostnaderna för de direkta skadorna.

Efter att Europaparlamentet och rådet hade godkänt utnyttjandet och gjort de nödvändiga budgetanslagen tillgängliga i EU-budgeten, antog kommissionen genomförandebeslut om att bevilja stödet till de enskilda länderna, och betalade sedan ut det totala beloppet. I de fall där ett förskott hade beviljats utbetalades endast den resterande delen av det sammanlagda bidraget.

I bilagorna till genomförandebesluten fanns en allmän beskrivning av den avsedda användningen av pengarna, en förteckning över de myndigheter som mottagarstaten utsett att handlägga bidraget från solidaritetsfonden, samt en uppgift om den oberoende myndighet som ansvarar för revision och kontroll.

Detaljerade finansiella tabeller finns i bilaga II till denna rapport.

Under rapporteringsperioden godkände Europaparlamentet och rådet, i egenskap av budgetmyndighet, 30 finansiella bidrag från solidaritetsfonden på förslag av kommissionen. Kommissionen lade fram sitt förslag om utnyttjande av solidaritetsfonden i följande grupper:

- 2021

- Den 24 mars 2021 antog kommissionen ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av solidaritetsfonden[5] till ett belopp av 484 199 841 euro för att bistå Grekland och Frankrike med anledning av de naturkatastrofer som ägde rum i dessa länder under 2020, samt till 20 medlemsstater och anslutningsländer (Albanien, Belgien, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Montenegro, Portugal, Rumänien, Serbien, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike) för att hantera det större hot mot folkhälsan som orsakades av covid-19-pandemin i början av 2020. Detta förslag om utnyttjande åtföljdes av förslaget

[5] COM(2021) 201 final.

till ändringsbudget nr 2/2021[6], där det föreslogs att 47 981 598 skulle överföras euro från det outnyttjade anslaget för 2020 direkt till solidaritetsfondens driftsbudgetpost, och beslut[7] nr 3/2021, där det föreslogs att beloppet 427 543 750 euro skulle överföras från reserven för solidaritet och katastrofbistånd (SEAR) till solidaritetsfondens driftsbudgetpost, både i åtaganden och utbetalningar.

Förslaget om utnyttjande antogs av budgetmyndigheten den 20 maj 2021[8] för att i) bevilja 86 744 920 euro i stöd från solidaritetsfonden till Grekland och Frankrike i samband med naturkatastrofer och ii) för att bevilja 529 347 741 euro i stöd till 20 medlemsstater och kandidatländer som åtgärd mot det större hot mot folkhälsan som orsakats av covid-19-pandemin.

- Den 29 oktober 2021 antog kommissionen ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av solidaritetsfonden[9] för att ge stöd till Kroatien i samband med de jordbävningar som började den 28 december 2020. Förslaget om utnyttjande åtföljdes av motsvarande beslut nr 28/2021, där det föreslogs att 277 866 852 euro skulle överföras från reserven för solidaritet och katastrofbistånd till solidaritetsfondens driftsbudgetpost, både i åtaganden och utbetalningar. Förslaget om utnyttjande omfattade hela det belopp som behövde utnyttjas, medan det i beslutet togs hänsyn till det förskott som redan betalats och föreslog överföring av det återstående beloppet på 277,9 miljoner euro.

  Förslaget om utnyttjande antogs av budgetmyndigheten den 15 december 2021[10], med beviljande av 319,2 miljoner euro i stöd från solidaritetsfonden till Kroatien efter den förödande serie jordbävningar som drabbade Sisak-Moslavinas, Karlovacs och Zagrebs län i december 2020 och januari 2021.

➢ 2022

- Den 14 oktober 2022 antog kommissionen ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ianspråktagande av solidaritetsfonden[11] för att ge stöd till Tyskland, Belgien, Nederländerna, Österrike, Luxemburg, Spanien och Grekland med anledning av naturkatastrofer som ägde rum i dessa länder under 2021. Förslaget om utnyttjande åtföljdes av motsvarande beslut nr 20/2022, där det föreslogs att 668 482 761 euro skulle överföras från reserven för solidaritet och katastrofbistånd till solidaritetsfondens driftsbudgetpost, både i åtaganden och utbetalningar.

[6] COM(2021) 200 final.
[7] Begäran om överföring av åtagande och betalningsbemyndiganden enligt artikel 31 i budgetförordningen.
[8] Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2021/885 av den 20 maj 2021 om utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Grekland och Frankrike i samband med naturkatastrofer och till Albanien, Belgien, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Montenegro, Portugal, Rumänien, Serbien, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike i samband med ett hot mot folkhälsan (EUT L 194, 2.6.2021, s. 40).
[9] COM(2021) 963 final.
[10] Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/49 av den 15 december 2021 om utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Kroatien i samband med de jordbävningar som började den 28 december 2020 (EUT L 9, 14.1.2022, s. 37).
[11] COM(2022) 665 final.

- Förslaget om ianspråktagande antogs av budgetmyndigheten den 14 december 2022[12] med beviljande av 718 482 761 euro i stöd från solidaritetsfonden till i) Belgien, Tyskland, Luxemburg, Nederländerna och Österrike angående översvämningarna i juli 2021, ii) Spanien angående vulkanutbrottet på ön La Palma den 19 september 2021, iii) Grekland angående jordbävningen på Kreta den 27 september 2021. Förskott på 5 391 796 euro respektive 896 375 euro hade redan betalats ut till Spanien i mars 2022 och till Grekland i april 2022. Efter att kommissionens genomförandebeslut om att bevilja biståndet hade antagits, betalades det resterande beloppet på 18 134 078 euro ut den 27 och 28 december 2022 till Grekland, Spanien, Luxemburg, Nederländerna och Österrike. Belgien och Tyskland fick sitt bistånd från solidaritetsfonden på 612 611 256 euro respektive 87 737 427 euro 2023.

AVSLUTADE ÄRENDEN

Enligt artikel 8.3 i förordningen måste mottagarstaten, inom 24 månader från dagen för utbetalning av det finansiella bidraget, överlämna en rapport över det finansiella genomförandet (*genomföranderapport*) med en motivering av utgifterna (*giltighetsförklaring*).

Kommissionen avslutade tre ärenden för solidaritetsfonden 2021 och tre 2022.

- ***AVSLUTADE ÄRENDEN 2021***

Ungern, översvämning 2010: Det finansiella bidraget från solidaritetsfonden uppgick till 22 485 772 euro. Ungern lämnade in genomföranderapporten och giltighetsförklaringen i maj 2013. Efter förtydligande av ett antal frågor gällande giltighetsförklaringen avslutades ärendet utan några finansiella korrigeringar i januari 2021.

Italien, isöversvämningar och jordskred 2013: Det finansiella bidraget från solidaritetsfonden uppgick till 16 310 467 euro. De italienska myndigheterna lämnade in genomföranderapporten och giltighetsförklaringen i april 2017. Italien hade rapporterat 17 046 958,22 euro i bidragsberättigande utgifter, vilket var högre än solidaritetsfondens bidrag på 16 310 467 euro. Giltighetsförklaringen godkändes och ärendet avslutades i mars 2021.

Bulgarien, svåra vinterklimatförhållanden 2015: Det finansiella bidraget från solidaritetsfonden uppgick till 6 377 815 euro. Bulgarien lämnade in genomföranderapporten och giltighetsförklaringen i november 2017. På grundval av de uppgifter som Bulgarien lämnat uppgick de bidragsberättigande utgifterna inom ramen för solidaritetsfonden till 6 140 983,69 euro, vilket var 236 839,16 euro lägre än det mottagna beloppet. I genomföranderapporten hade de bulgariska myndigheterna rapporterat att det vid slutet av genomförandeperioden på kontot återstod 7,85 euro i ränta som inte kunde användas till bidragsberättigande insatser. Kommissionen beslutade att en finansiell korrigering på 236 839,16 euro behövde göras, och meddelade Bulgarien detta i september 2019. I sitt svar från januari 2020 rapporterade de bulgariska myndigheterna ytterligare outnyttjad ränta på

[12] Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2023/68 av den 14 december 2022 om ianspråktagande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Tyskland, Belgien, Nederländerna, Österrike, Luxemburg, Spanien och Grekland med anledning av naturkatastrofer som ägde rum i dessa länder under 2021 (EUT L 7, 10.1.2023, s. 25).

690,23 euro som måste läggas till beloppet att återlämna. I februari 2020 mottog kommissionen det totala beloppet på 237 529,39 euro, och ärendet avslutades i januari 2021.

- ***AVSLUTADE ÄRENDEN 2022***

Kroatien, översvämningar 2014: Det finansiella bidraget från solidaritetsfonden uppgick till 8 616 263 euro. Kroatien lämnade in genomföranderapporten i april 2017. På grundval av de uppgifter som Kroatien lämnat och resultaten, uppgick de biståndsberättigande utgifterna inom ramen för solidaritetsfonden till 11 736 261,85 euro, vilket översteg solidaritetsfondens finansiella bidrag med 3 119 998,85 euro. Kommissionen beslutade därför att ingen finansiell korrigering behövde göras, och ärendet avslutades i maj 2022.

Serbien, översvämning 2014: Det finansiella bidraget från solidaritetsfonden uppgick till 60 224 605 euro. Serbien lämnade in genomföranderapporten i maj 2017. Efter en revisionsanalys drog kommissionen slutsatsen att inga finansiella korrigeringar behövde göras. Ärendet avslutades därför i mars 2022.

Portugal, bränder 2016: Det finansiella bidraget från solidaritetsfonden uppgick till 3 925 000 euro. Portugal lämnade in genomföranderapporten och giltighetsförklaringen i maj 2019. På grundval av de uppgifter som Portugal lämnat uppgick de bidragsberättigande utgifterna inom ramen för solidaritetsfonden till 4 037 711 euro, vilket översteg solidaritetsfondens bidrag med 112 711 euro. Kommissionen drog därför slutsatsen att giltighetsförklaringen kunde godkännas och att ingen finansiell korrigering behövde göras. Ärendet avslutades i maj 2022.

SLUTSATSER

Åren 2021 och 2022 visade än en gång att naturkatastrofer, som ofta orsakas av klimatförändringarna, blir allt vanligare i Europa och runt om i världen, med katastrofala konsekvenser för människors liv, ekonomin och ekosystemen som följd. 2021 dominerades av översvämningskatastrofer, men det var även ett vulkanutbrott och en förödande jordbävning som försatte människors liv i fara. Samtidigt var det extremt torrt mellan mars och september 2022, vilket ledde till torka och skogsbränder i många europeiska områden. Enligt en aktuell studie av det gemensamma forskningscentrumet[13] var denna torka mer intensiv och omfattande än tidigare liknande händelser, sett till de drabbade områdena.

Under 2021 och 2022 inkom färre ansökningar jämfört med 2020, som visade sig vara ett av de svåraste och mest krävande åren för solidaritetsfonden eftersom dess tillämpningsområde utökades till att omfatta större hälsokriser. Det skedde emellertid två särskilt förödande naturkatastrofer.

- Den första var serien med jordbävningar i Kroatien i december 2020 och januari 2021, som främst drabbade staden Petrinja och området i Sisak-Moslavinas län. Kommissionen betalade ut totalt 319 192 359 euro till Kroatien för återställningen efter katastrofen.
- Den andra katastrofen gällde de svåra kortvariga intensiva flödena i juli 2021 i fem västliga medlemsstater (Belgien, Tyskland, Luxemburg, Nederländerna och Österrike), som fick 707,7 miljoner euro i bistånd från solidaritetsfonden.

[13] Europeiska kommissionen, gemensamma forskningscentrumet, *Drought in Europe – August 2022*. Se https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf.

Enbart dessa två katastrofer kostade mer än dubbelt så mycket som solidaritetsfondens totala budget för 2021 som uppgick till 500 miljoner euro i 2011 års priser. Särskilt översvämningsfallet i Västeuropa var unikt eftersom den totala kostnaden för skadorna var så hög att solidaritetsfonden inte kunde uppfylla kraven på budgeten, och därmed blev det **nödvändigt att tillämpa en proportionell minskning med 62,3 % för att säkerställa att de drabbade medlemsstaterna behandlades likvärdigt**.

Naturkatastroferna ökade i antal och omfattning 2020 och 2021, och solidaritetsfonden gav dessutom bistånd för hotet mot folkhälsan i samband med covid-19. **Det medförde en helt ny efterfrågan och ett avsevärt budgettryck på de begränsade resurser som solidaritetsfonden fått tilldelade** enligt förordningen om den fleråriga budgetramen 2021–2027.

Mot bakgrund av de allt intensivare klimatförändringsrelaterade katastroferna runtom i EU var det **belopp som solidaritetsfonden hade tillgängligt 2021 lägre i absoluta och relativa termer än när fonden inrättades 2002**. Mellan 2002 (när solidaritetsfonden skapades) och 2013 hade den ett årligt maxanslag på en miljard euro i löpande priser. 2021, **för första gången sedan solidaritetsfonden inrättades, betalades biståndsbeloppen (beräknade med den godkända metoden) inte ut i sin helhet** för biståndsberättigade covid-19-relaterade ansökningar från 20 ansökande länder på grund av att det totala belopp i bistånd som beräknades för alla dessa länder översteg de tillgängliga budgetresurserna. Därmed fick samtliga 20 mottagarländer sitt covid-19-relaterade bistånd från solidaritetsfonden minskat på proportionell basis, och för sina ansökningar mottog de 47 % av det totala potentiella bistånd som hade beräknats med den godkända och konsekvent tillämpade metoden. Den **ökade osäkerheten kring tillgängliga budgetanslag för solidaritetsfonden inom ramen för reserven för solidaritet och katastrofbistånd** har ytterligare ökat trycket på solidaritetsfonden och i vissa fall försenat utnyttjandet av stödet.

Sammanfattningsvis visar antalet ansökningar och det ökade trycket på solidaritetsfonden under senare år att det finns ett stort behov av stöd från fonden och av solidaritet i EU, vilket måste återspeglas i ett ökat anslag till solidaritetsfondens budget framöver.